

Կ-023-20.07.2012-ԱՀ-010/2

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ԿՈՒՏԱԿԱՅԻՆ ԿԵՆՍԱԹՈՇՆԱԿՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2010 թվականի դեկտեմբերի 22-ի ՀՕ-244-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 2-րդ հոդվածի 1-ին մասում՝

1) 2-րդ կետը «օրենքի» բառից հետո լրացնել «, բացառությամբ «Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հավելված N 1-ի եւ N2-ի ցանկերում ընդգրկված գործունեության տեսակներով զբաղվող արտոնագրային վճար վճարող անհատ ձեռնարկատերերի» բառերով.

2) 5-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«5) բազային եկամուտ՝ աշխատավարձ ու դրան հավասարեցված այլ վճարումներ, ձեռնարկատիրական և նոտարական գործունեությունից, այդ թվում՝ «Հաստատագրված վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված հաստատագրված վճարներով հարկվող գործունեությունից և «Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հավելված N7-ի ցանկում ընդգրկված գործունեությունից ստացման ենթակա եկամուտ (աշխատավարձի ու դրան հավասարեցված այլ վճարումների ցանկը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը)».

3) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 5.1-րդ կետով.

«5.1) պայմանագրային եկամուտ՝ քաղաքացիաիրավական պայմանագրերի համաձայն աշխատանքների կատարման (ծառայությունների մատուցման) դիմաց գործատուից ստացված եկամուտ (բացառությամբ անհատ ձեռնարկատիրոջը եւ նոտարին վճարված եկամուտների)».

4) 7-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«7) ինքնազբաղված անձ՝ օրենքով չարգելված որևէ գործունեությունից եկամուտ ստացող՝ վարձու աշխատող, պայմանագրային եկամուտ ստացող, անհատ ձեռնարկատեր եվ նոտար չհանդիսացող ֆիզիկական անձ (այդ թվում՝ գյուղատնտեսական արտադրանքի իրացումից եկամուտ ստացող գյուղատնտեսական արտադրանք արտադրող, «Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հավելված N 1-ի ցանկում ընդգրկված գործունեության տեսակներով զբաղվող արտոնագրային վճար վճարող, քաղաքացիաիրավական պայմանագրերի հիման վրա եկամուտ ստացող), ինչպես նաև «Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հավելված N 1-ի եվ N 2-ի ցանկերում ընդգրկված գործունեության տեսակներով զբաղվող արտոնագրային վճար վճարող անհատ ձեռնարկատեր.»

5) 12-րդ կետում «Ֆոնդի կառավարչին կամ պահառուին» բառերը փոխարինել «Ֆոնդի կառավարչին, պահառուին, ինչպես նաև երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձին» բառերով, իսկ «Ֆոնդի կառավարիչը կամ պահառուն» բառերը փոխարինել «Ֆոնդի կառավարիչը, պահառուն, ինչպես նաև երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձը» բառերով.

6) 31-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«31) Հանրային ծառայության համարանիշ՝ «Հանրային ծառայության համարանիշների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված համարանիշ.»

7) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 33-րդ, 34-րդ և 35-րդ կետերով.

«33) հարկային գործակալ՝ ըստ «Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի,

34) վարձու աշխատող՝ գործատուի (այդ թվում՝ հարկային գործակալի պարտականություններից ազատված գործատուի) հետ օրենքով սահմանված կարգով աշխատանքային հարաբերությունների մեջ գտնվող, այդ թվում հանրային ծառայության մեջ գտնվող անձ (բացառությամբ զինվորական ծառայողների և նրանց հավասարեցված անձանց),

35) գործատու՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական ռեզիստրում գրանցված՝ իրավաբանական անձ, օտարերկրյա իրավաբանական անձի հիմնարկ, օտարերկրյա իրավաբանական անձի մասնաձյուղ կամ ներկայացուցչություն, անհատ ձեռնարկատեր, հիմնարկ, տեղական ինքնակառավարման մարմին, ինչպես նաև՝ նոտար, որը աշխատանքային կամ աշխատանքների կատարման (ծառայությունների մատուցման) քաղաքացիաիրավական պայմանագրերի հիման վրա կամ օրենքով սահմանված կարգով փաստացի օգտագործում է քաղաքացիների աշխատանքը (ծառայությունները)՝ նրանց վճարելով եկամուտներ:»:

Հոդված 2. Օրենքի 5-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի «ա» կետից հանել «և հանրային ծառայության մեջ գտնվող անձինք, բացառությամբ զինվորական ծառայողների և նրանց հավասարեցված անձանց» բառերը.

2) 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր պարբերությամբ.

«Ընդ որում, սույն մասում նշված անձինք պարտավոր են կուտակային վճարներ կատարել նաև պայմանագրային եկամուտներից՝ սույն օրենքով սահմանված դրույքաչափով:»:

Հոդված 3. Օրենքի 6-րդ հոդվածի՝

1) 1-ին մասի 1-ին կետի «ա» ենթակետից հանել «և հանրային ծառայության մեջ գտնվող անձինք, բացառությամբ զինվորական ծառայողների և նրանց հավասարեցված անձանց» բառերը.

2) 3-րդ մասում.

ա. «Կամավոր կերպով պարտադիր կուտակային բաղադրիչին միացած անձը վերը նշված հավաստումը պարտավոր է տրամադրել իր գործատուին (հարկային գործակալին), որը դրա հիման վրա կիրականացնի սույն օրենքի 8-րդ հոդվածով սահմանված գործողությունները:» բառերը փոխարինել «Մասնակիցների ռեեստրը վարողը սույն մասով սահմանված մասնակիցների մասին անմիջապես տեղեկացնում է հարկային մարմնին, իսկ հարկային մարմինը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով տեղեկացնում է գործատուին:»:

բ. հանել 2-րդ պարբերությունը:

Հոդված 4. Օրենքի 7-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 7. Պարտադիր կուտակային վճարի դրույքաչափերը

1. Սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասում նշված մասնակիցների համար կուտակային վճարները կատարվում են բազային եկամտի 10% դրույքաչափով հետևյալ կերպ.

1) մասնակից հանդիսացող վարձու աշխատողը, օտարերկրացին ու քաղաքացիություն չունեցող անձը, որը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստանում է բազային եկամուտ և որի բազային եկամուտը ամսական կտրվածքով չի գերազանցում 500000 դրամը, պարտավոր է կատարել ամսական կուտակային վճար իր բազային եկամտի 5%-ի չափով, իսկ 10%-ը լրացնելու նպատակով մնացած 5%-ը մասնակցի համար (օգտին) վճարվում է պետական բյուջեից.

2) մասնակից հանդիսացող վարձու աշխատողի, օտարերկրացու ու քաղաքացիություն չունեցող անձի, որը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստանում է բազային եկամուտ և որի բազային եկամուտը ամսական կտրվածքով գերազանցում է 500000 դրամը, համար (օգտին) պետական բյուջեից մասնակցի

համար (օգտին) կատարվող ամսական վճարը կազմում է 25000 դրամ, իսկ 10%-ը լրացնելու նպատակով մնացած գումարը ամսական վճարվում է մասնակցի կողմից:

3) անհատ ձեռնարկատեր կամ նոտար հանդիսացող մասնակիցը, որի բազային եկամուտը տարեկան կտրվածքով չի գերազանցում 6000000 դրամը, պարտավոր է տարեկան կատարել կուտակային վճար իր բազային եկամտի 5%-ի չափով, իսկ 10%-ը լրացնելու նպատակով մնացած 5%-ը մասնակցի համար (օգտին) վճարվում է պետական բյուջեից:

4) անհատ ձեռնարկատեր կամ նոտար հանդիսացող մասնակցի, որի բազային եկամուտը տարեկան կտրվածքով գերազանցում է 6000000 դրամը, համար (օգտին) պետական բյուջեից կատարվող տարեկան վճարը կազմում է 300000 դրամ, իսկ 10%-ը լրացնելու նպատակով մնացած գումարը տարեկան վճարվում է մասնակցի կողմից:

2. Սույն օրենքի 5-րդ հոդվածում նշված մասնակիցների՝ պայմանագրային եկամուտներից, ինչպես նաև որպես ինքնազբաղված *անձ* ստացված եկամուտներից վճարվող կուտակային վճարը կատարվում է 5% դրույքաչափով՝ առանց պետական բյուջեից հավելյալ վճար կատարելու: Ընդ որում, մասնակիցը որպես ինքնազբաղված անձ ստացված եկամուտներից կուտակային վճար կատարում է կամավորության սկզբունքով:

3. Սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն պարտադիր կուտակային բաղադրիչին կամավոր միացած մասնակիցը կուտակային վճարներ է կատարում բազային եկամտի և պայմանագրային եկամուտների, ինչպես նաև որպես ինքնազբաղված ստացված եկամուտների 5%-ի չափով: Նրա համար (օգտին) պետական բյուջեից հավելյալ վճար չի կատարվում: Ընդ որում, մասնակիցը՝ որպես ինքնազբաղված, ստացած եկամուտներից կուտակային վճար կատարում է կամավորության սկզբունքով:

4. Եթե 1974 թվականից հետո ծնված և պարտադիր կուտակային բաղադրիչին կամավոր միացած՝ պայմանագրային եկամուտ ստացողները և ինքնազբաղված անձինք դառնում են վարձու աշխատող, նոտար կամ անհատ ձեռնարկատեր, ապա նրանք կուտակային վճարը կատարում են սույն հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերով սահմանված կարգով: Եթե պարտադիր կուտակային բաղադրիչի մասնակից վարձու աշխատողը, նոտարը կամ անհատ ձեռնարկատերը դառնում է ինքնազբաղված անձ կամ պայմանագրային եկամուտ ստացող, ապա նա պայմանագրային եկամուտներից և որպես ինքնազբաղված ստացված եկամուտներից կուտակային վճարը կատարում է սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված կարգով:

5. Մասնակցի՝ սույն օրենքով սահմանված բազային եկամուտ մի քանի աղբյուրներից միաժամանակ ստանալու դեպքում կուտակային վճարները կատարելու պարտավորությունը և կուտակային վճարի դրույքաչափը կիրառվում է յուրաքանչյուր առանձին դեպքում՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով: Ընդ որում, սույն օրենքի 5-րդ հոդվածով նախատեսված և մի քանի աղբյուրներից միաժամանակ բազային եկամուտ ստացող մասնակիցների համար (օգտին) պետության կողմից կատարվող ընդհանուր վճարները չեն կարող գերազանցել սույն հոդվածի 1-ին մասով պետության վճարների համար սահմանված չափերը: Մի քանի աղբյուրներից միաժամանակ բազային եկամուտ ստացող մասնակիցը պարտավոր է յուրաքանչյուր օրացույցային տարվա ավարտից հետո մինչև հաջորդ տարվա մայիսի 31-ը լրավճարել իր համար կուտակային վճար՝ իր տարեկան բազային եկամտի 10 տոկոսի և պետության կողմից կատարած համապատասխան վճարների տարբերության չափով:

6. Կենսաթոշակային տարիքը լրանալուց հետո մասնակիցը շարունակում է կատարել կուտակային վճարներ՝ մինչև սույն հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված դիմում ներկայացնելը:

7. Կենսաթոշակային տարիքը լրացած մասնակիցը դադարում է կուտակային վճար կատարելը, եթե.

1) հարկային մարմնին ներկայացնում է դիմում կուտակային վճար կատարելը դադարեցնելու վերաբերյալ, կամ

2) մասնակիցների ռեեստրը վարողին ներկայացնում է դիմում կուտակային կենսաթոշակ ստանալու վերաբերյալ:

8. Կենսաթոշակային տարիքը լրացած մասնակցի կողմից կուտակային վճար կատարելը դադարեցնելու վերաբերյալ դիմումը հարկային մարմնին ներկայացնելու կարգը, դիմումի ձևը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը: Վարձու աշխատողը և պայմանագրային եկամուտ ստացող անձը դիմումը հարկային մարմին է ներկայացնում գործատուի միջոցով:

9. Մասնակիցների ռեեստրը վարողը մասնակցի կողմից կուտակային կենսաթոշակ ստանալու մասին դիմում ներկայացնելու մասին տեղեկացնում է հարկային մարմնին, իսկ հարկային մարմինը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով գործատուին:

10. Կենսաթոշակային տարիքը լրացած մասնակիցը կուտակային վճար կատարելը դադարեցնում է.

1) աշխատավարձից ու դրան հավասարեցված այլ վճարումներից և պայմանագրային եկամուտներից՝ դիմումը հարկային մարմնին ներկայացնելու նպատակով գործատուին ներկայացնելու կամ մասնակիցների ռեեստրը վարողին ներկայացնելու ամսվան հաջորդող ամսվա 1-ից,

2) ձեռնարկատիրական և նոտարական գործունեությունից, ինչպես նաև որպես ինքնազբաղված ստացված եկամուտներից՝ դիմումը հարկային մարմնին ներկայացնելու նպատակով գործատուին ներկայացնելու կամ մասնակիցների ռեեստրը վարողին ներկայացնելու տարվա հունվարի 1-ից,

11. Մասնակցի կենսաթոշակային տարիքը լրանալուց հետո կուտակային վճարի դրույքաչափը սահմանվում է բազային եկամտի 5 տոկոսի չափով, իսկ մասնակցի համար (օգտին) պետական բյուջեից կուտակային վճարումներ չեն կատարվում:»:

Հոդված 5. Օրենքի 8-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Հոդված 8. Պարտադիր կուտակային վճարներ կատարելը

1. Վարձու աշխատող և պայմանագրային եկամուտ ստացող մասնակիցների համար (անունից) կուտակային վճարները հաշվարկելու և փոխանցելու պարտականությունը կրում են գործատուները՝ որպես հարկային գործակալ:

2. Գործատուները, օրենքով սահմանված ժամկետներում և կարգով, էլեկտրոնային եղանակով, հարկային մարմնում գրանցում են իրենց հետ աշխատանքային կամ քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների մեջ գտնվող վարձու աշխատողներին և պայմանագրային եկամուտ ստացողներին, ինչպես նաև, որպես հարկային գործակալ, «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով՝ եկամտային հարկը հաշվարկելու և վճարելու համար սահմանված ժամկետներում, սույն օրենքով սահմանված դրույքաչափով հաշվարկում և փոխանցում են մասնակից հանդիսացող վարձու աշխատողների և պայմանագրային եկամուտ ստացողների կուտակային վճարները:

Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով հարկային գործակալ հանդիսացող Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ չհամարվող կազմակերպությունները, գործատուի համար սույն կետով սահմանված ժամկետում, սույն օրենքով սահմանված դրույքաչափով հաշվարկում և փոխանցում են մասնակից հանդիսացող վարձու աշխատողների և պայմանագրային եկամուտ ստացողների կուտակային վճարները: Այս դեպքում հարկային գործակալը «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ժամկետում էլեկտրոնային եղանակով հարկային մարմնին են ներկայացնում պարտադիր կուտակային վճարի տարեկան անձնավորված հաշվարկ:»:

3. Գործատուները «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ժամկետում էլեկտրոնային եղանակով հարկային մարմնին են ներկայացնում անձնավորված հաշվարկ:

4. Նոտարները, անհատ ձեռնարկատերերը, ինքնազբաղված անձինք, ինչպես նաև պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի մասնակից հանդիսացող վարձու աշխատողները եվ պայմանագրային եկամուտ ստացողները՝ որպես ինքնազբաղված ստացման ենթակա եկամուտներից ինքնուրույն հաշվարկում և փոխանցում են կուտակային վճարները տարեկան կտրվածքով՝ «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով եկամտային հարկի վճարման համար սահմանված ժամկետներում:

Եթե գործատուն ազատված է հարկային գործակալի պարտականություններից, ապա պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի մասնակից հանդիսացող վարձու աշխատողը եվ պայմանագրային եկամուտ ստացողը կուտակային վճարը հաշվարկում և փոխանցում է ինքնուրույն՝ գործատուի համար սահմանված ժամկետներում:

5. Սոտարները, անհատ ձեռնարկատերերը և ինքնագրադված անձինք «Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ժամկետում էլեկտրոնային եղանակով հարկային մարմին են ներկայացնում անձնավորված հաշվարկ:

Սույն հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ պարբերությունում նշված վարձու աշխատողները եվ պայմանագրային եկամուտ ստացողները յուրաքանչյուր ամսվա համար գործատուի համար սահմանված ժամկետում էլեկտրոնային եղանակով հարկային մարմին են ներկայացնում անձնավորված պարզեցված հաշվարկ:

6. Վարձու աշխատողների, պայմանագրային եկամուտ ստացողների գրանցման, անձնավորված հաշվարկը հարկային մարմին ներկայացնելու հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են «Եկամտային հարկի և կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով:

7. Գործատուները և սույն հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ պարբերությունում նշված վարձու աշխատողները եվ պայմանագրային եկամուտ ստացողները նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանների համար ներկայացված պարտադիր կուտակային վճարի հաշվարկներում սխալների ինքնուրույն հայտնաբերման դեպքում կարող են բացառապես էլեկտրոնային եղանակով հարկային մարմին ներկայացնել ճշտված հաշվարկներ, որի հիման վրա կատարվում է այդ ժամանակաշրջանների համար պարտադիր կուտակային վճարների պարտավորությունների վերահաշվարկ:

8. Սոտարները, անհատ ձեռնարկատերերը և ինքնագրադվածները հաշվետու ժամանակաշրջանի համար տարեկան պարտադիր կուտակային վճարի մասին հաշվարկը ներկայացնելուց հետո իրավունք ունեն ճշգրտումներ մտցնել դրանցում արտացոլված տվյալներում:

9. Հարկային մարմնի կողմից պարտադիր կուտակային վճար կատարողների (գործատուների) մոտ իրականացվող ստուգումների ընթացքում կամ ստուգումների ավարտից հետո հարկային մարմին ներկայացված ստուգվող կամ արդեն ստուգված ժամանակաշրջաններին վերաբերող պարտադիր կուտակային վճարների հաշվարկների ճշտում չի իրականացվում:»:

Հոդված 6. Օրենքի 9-րդ հոդվածում.

1) 1-ին մասում «հաշվետվությունները» բառը փոխարինել «հաշվարկները» բառով, իսկ «10-օրյա ժամկետում» բառերը փոխարինել «առավելագույնը 10-օրյա ժամկետում» բառերով:

2) 3-րդ մասի «բ» կետում «սոցիալական քարտի համարը կամ սոցիալական քարտ» բառերը փոխարինել «հանրային ծառայության համարանիշի կամ հանրային ծառայության համարանիշ» բառերով:

3) **1-ին մասի երկրորդ նախադասությունում «Այն անձանց համար, որոնց վերաբերյալ» բառերը փոխարինել «Եթե հարկային գործակալների, ինքնագրադված անձանց, հարկային գործակալի պարտականություններից ազատված գործատուի մոտ աշխատող պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի մասնակից հանդիսացող վարձու աշխատողների կամ այդ գործատուից պայմանագրային եկամուտ ստացողների կողմից ներկայացված» բառերով:**

4) **4-րդ մասից հանել «բացառությամբ հարցը ըստ էության լուծող դատական ակտի և ստուգման ակտի արդյունքում կատարված ճշտումների հիման վրա» արտահայտությունը:**

Հոդված 7. Օրենքի 10-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «ժառանգման ժամկետի ավարտը» բառերը փոխարինել «դատական կարգով անժառանգ ճանաչված փայերի մարումը» բառերով:

Հոդված 8. Օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ մասը «գումարը ստանալուց» բառերից հետո լրացնել «, իսկ գումարն ստանալու դրությամբ կենսաթոշակային ֆոնդի ընտրություն կատարված չլինելու դեպքում՝ համապատասխան ընտրությունը կատարվելուց» բառերով:

Հոդված 9. Օրենքի 14-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի 2-րդ և 3-րդ կետերում «հաշվետվությունները» բառերը փոխարինել «հաշվարկները» բառերով, իսկ 7-րդ կետում՝ «հաշվետվություն» բառը փոխարինել «հաշվարկ» բառով.

2) 1-ին մասը 8-րդ կետից հետո լրացնել 8.1 կետով՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«8.1) գործատուներից, նոտարներից, անհատ ձեռնարկատերերից ստացված հաշվարկների հիման վրա հաշվարկում է մասնակիցների օգտին փոխանցվող՝ սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված պետական մասնակցության չափը.».

3) 2-րդ մասը ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 10. Օրենքի 15-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետը «տրամադրման» բառից հետո լրացնել «ձևը և» բառերով:

Հոդված 11. Օրենքի 16-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի 6-րդ կետում «ակտիվի» բառը փոխարինել «կենսաթոշակային ֆոնդի» բառերով.

2) 1-ին մասի 11-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«Ժառանգների կամահայտության հիման վրա փոխանցում է մահացած մասնակցի կենսաթոշակային հաշվին պահվող փայերը, իսկ փայերն անժառանգ ճանաչվելու դեպքում, մարում է կենսաթոշակային փայերը և ձևավորված դրամական միջոցները փոխանցում պետական բյուջե,»:

Հոդված 12. Օրենքի 18-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասը «պահառուն» բառից հետո լրացնել «, ինչպես նաև Երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձը» բառերով.

2) 4-րդ մասը «հարկային մարմինը» բառերից հետո լրացնել «, ինչպես նաև Երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձը», իսկ «գործատուի» բառից հետո՝ «կամ Երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձի» բառերով.

3) լրացնել 5.1-րդ մասով՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«5.1. Կենտրոնական բանկը և Երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձը Երաշխիքային ֆոնդի գործունեության արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ տեղեկություններ են փոխանակում՝ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտով սահմանված ձևով և կարգով:».

4) 6-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«6. Մասնակիցների ռեեստր վարողը կամ հարկային մարմինը մասնակիցների վերաբերյալ կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչին կարող են տրամադրել առավելագույնը հետևյալ տեղեկատվությունը՝

1) տվյալ կառավարչի կողմից կառավարվող յուրաքանչյուր կենսաթոշակային ֆոնդի մասնակիցների թիվը,

2) տվյալ կառավարչի կողմից կառավարվող յուրաքանչյուր կենսաթոշակային ֆոնդին կուտակային վճար կատարող մասնակիցների թիվը,

3) տվյալ կառավարչի կողմից կառավարվող յուրաքանչյուր կենսաթոշակային ֆոնդին միացած (սույն օրենքի 38-րդ կամ 39-րդ հոդվածի կամ 40-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ տվյալ կենսաթոշակային ֆոնդն ընտրած) մասնակիցների թիվը,

4) այլ ֆոնդերի փայերի փոխանակման արդյունքում տվյալ կառավարչի յուրաքանչյուր կենսաթոշակային ֆոնդի փայեր ձեռքբերած մասնակիցների թիվը.

5) այլ կենսաթոշակային ֆոնդի ընտրության հիմքով տվյալ կառավարչի յուրաքանչյուր կենսաթոշակային ֆոնդին կուտակային վճարների կատարումը դադարեցրած մասնակիցների թիվը,

6) փայերի փոխանակման հիմքով տվյալ կառավարչի կողմից կառավարվող յուրաքանչյուր կենսաթոշակային ֆոնդից դուրս եկած մասնակիցների թիվը,

7) տարվա ընթացքում տվյալ կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի յուրաքանչյուր կենսաթոշակային ֆոնդի՝ կենսաթոշակային տարիքը լրացող մասնակիցների թիվը և նրանց պատկանող փայերի քանակը,

8) տարվա ընթացքում կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի յուրաքանչյուր կենսաթոշակային ֆոնդից ծրագրային վճար ստացող մասնակիցների թիվը, նրանց պատկանող փայերի ընդհանուր քանակը և ընդհանուր հաշվարկային արժեքը,

9) սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված տեղեկատվությունը:».

5) լրացնել 7-րդ, 8-րդ և 9-րդ մասերով՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«7. Սույն հոդվածի 6-րդ մասի 1-6-րդ կետերում նշված տեղեկատվությունը կարող է ներկայացվել ըստ մասնակիցների տարիքային կազմի (նվազագույնը 5 տարվա բաշխվածությամբ), սեռի, մասնակիցներին պատկանող փայերի ընդհանուր քանակի և ընդհանուր հաշվարկային արժեքի, կատարված կուտակային վճարների չափի (նվազագույնը տասը հազար դրամի բաշխվածությամբ), ինչպես նաև ըստ մարզերի (Երևան քաղաքի):

8. Սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված տեղեկատվությունը չի կարող ներկայացվել ավելի հաճախ, քան ամսական պարբերականությամբ:

9. Մասնակիցների ռեեստր վարողը և հարկային մարմինը պարտավոր են ապահովել իրենց մոտ առկա կամ հաշվարկման համար հիմք հանդիսացող այլ տեղեկատվության հասանելիության բացառումը կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարիչների համար, որը կարող է օժանդակել կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչին ի հայտ բերելու կոնկրետ մասնակցին կամ կոնկրետ գործատուին, որտեղ աշխատում է մասնակիցը:»:

Հոդված 13. Օրենքը լրացնել 21.1-րդ հոդվածով՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«Հոդված 21.1. Կենսաթոշակային գաղտնիքի տրամադրումը Երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձին

Բացի սույն օրենքի 18-րդ հոդվածի 5.1-րդ մասով սահմանված տեղեկությունների փոխանակումից, Երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձը Կենտրոնական բանկից կամ կենսաթոշակային գաղտնիքին տիրապետող այլ անձանցից կենսաթոշակային գաղտնիք կազմող (պարունակող) այլ տեղեկատվություն կարող է ստանալ միայն մասնակիցների կատարած պարտադիր կուտակային վճարների հատուցման դեպք առաջանալու դեպքում՝ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտով սահմանված կարգով:»:

Հոդված 14. Օրենքի 30-րդ հոդվածում՝

1) վերնագրում «կապիտալը և դրան» բառերը փոխարինել «կապիտալին և իրենց կողմից կառավարվող պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդում մասնակցությամբ» բառերով.

2) լրացնել 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ մասերով՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«2. Բացի սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված կանոնադրական կապիտալից, կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարիչները պարտավոր են իրենց կողմից կառավարվող յուրաքանչյուր պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդում ունենալ առնվազն մեկ տոկոս մասնակցություն՝ *իր միջոցներով*. Սույն մասով նախատեսված մասնակցության չափի հաշվարկման մեթոդաբանությունը սահմանվում է Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտով:

3. Սույն հոդվածով նախատեսված տնտեսական նորմատիվները խախտվելու դեպքում կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարիչը պարտավոր է այդ մասին երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնել Կենտրոնական բանկին և միջոցներ ձեռնարկել խախտումը վերացնելու ուղղությամբ Կենտրոնական բանկի սահմանած ժամկետում, սակայն ոչ ավել, քան չորս ամսվա ընթացքում:

4. Կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի կոմից պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի փայերի ձեռքբերման կարգը սահմանվում է Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտով:»:

5. Սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված պահանջը չի տարածվում այն կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարիչների վրա, որոնց մասնակցությունն իրենց կողմից կառավարվող յուրաքանչյուր պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդում գերազանցում է Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտով սահմանված չափը: Ընդ որում, սույն մասով նախատեսված պարտադիր մասնակցության չափը չի կարող պակաս լինել 1 մլրդ. Հայաստանի Հանրապետության դրամից:

Հոդված 14.1. Ուժը կորցրած ձանաչել Օրենքի 31-րդ հոդվածը

Հոդված 15. Օրենքի 32-րդ հոդվածում՝

1) 5-րդ մասում «կառավարչի ինքնալուծարման» բառերը փոխարինել «կառավարչին լուծարման նախնական համաձայնություն տալու կամ նրա լիցենզիան» բառերով:

2) 6-րդ մասում «կառավարչի գործունեության դադարման» բառերը փոխարինել «կառավարումն այլ կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի փոխանցվելու» բառերով:

3) 7-րդ մասում «Սույն հոդվածով սահմանված կարգով» բառերը փոխարինել «Կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի լիցենզիան կամ պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարման թույլտվությունն ուժը կորցրած ձանաչվելու, ինչպես նաև կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչին ինքնալուծարման կամ պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարման թույլտվությունն ուժը կորցրած ձանաչվելու համար Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնությունն ստանալու հիմքով» բառերով:

Հոդված 16. Օրենքի 38-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասի 2-րդ կետում «սոցիալական ապահովության քարտի համարը կամ սոցիալական ապահովության քարտ» բառերը փոխարինել «հանրային ծառայության համարանիշը կամ հանրային ծառայության համարանիշ» բառերով:

2) 3-րդ մասը «պարտավոր են» բառերից հետո լրացնել «մասնակիցների ռեստորը վարողի կողմից սահմանված կարգով» բառերով:

Հոդված 17. Օրենքի 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի առաջին պարբերությունը «ծրագրային մոդուլի միջոցով» բառերից հետո լրացնել «սահմանված ժամկետին հաջորդող աշխատանքային օրը» բառերով:

Հոդված 18. Օրենքի 40-րդ հոդվածում՝

1) 4-րդ մասը «դիմումը» բառից հետո լրացնել «սույն հոդվածի 10-րդ մասով նախատեսված դեպքերում, ինչպես նաև» բառերով:

2) 8-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«8. Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի փայերի փոխանակումը իրականացվում է փոխանակման պահանջը ներկայացվելու օրվա (ժամի) համար որոշվող հետգնման (մարման) և և նոր փայեր տեղաբաշխելու օրվա (ժամի) համար որոշվող տեղաբաշխման գներով:

Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի փայերը հետ են գնվում (մարվում են) դրանց հետգնման (մարման) պահանջ ներկայացվելու պահի դրությամբ «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 29-րդ հոդվածով սահմանված կարգով վերջին հաշվարկված և հրապարակված տվյալ փայի հետգնման գնով:

Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի փայերը տեղաբաշխվում են դրանց ձեռքբերման պահանջ ներկայացվելու պահի դրությամբ «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 29-րդ հոդվածով սահմանված կարգով վերջին հաշվարկված և հրապարակված տվյալ փայի տեղաբաշխման գնով:»:

Հոդված 19. Օրենքի 41-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ պարբերությունը ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 20. Օրենքի 45-րդ հոդվածի 3-րդ մասում՝

1) 3-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«3) մասնակցի կողմից տվյալ կենսաթոշակային ֆոնդի փայերը 12 ամսվա ընթացքում առաջին անգամ այլ կենսաթոշակային ֆոնդի փայերով փոխանակելու դեպքում, բացառությամբ այն ֆոնդի փայերի փոխանակման դեպքերի, որի փայերը (դրանց մի մասը) ձեռք են բերվել վերջին 12 ամիսների ընթացքում տեղի ունեցած փայերի փոխանակման արդյունքում: Ընդ որում, սույն կետի իմաստով՝

ա. առաջին անգամ փոխանակում է համարվում նաև տվյալ կենսաթոշակային ֆոնդի փայերը 12 ամսվա ընթացքում մեկից ավելի կենսաթոշակային ֆոնդերի փայերով փոխանակումը, եթե այդ փոխանակման գործարքների համար սույն օրենքով նախատեսված փոխանակման դիմումը (դիմումները) մասնակիցների ռեեստրը վարողին են ներկայացվել նույն օրվա ընթացքում.

բ. կենսաթոշակային ֆոնդի փայերի փոխանակման հաշվարկում չեն ներառվում միևնույն կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի կողմից կառավարվող կենսաթոշակային ֆոնդերի փայերի փոխանակման գործարքները.».

2) լրացնել 6-րդ կետով՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«6) կենսաթոշակային ֆոնդի դադարեցման դեպքում մասնակցի ակտիվների հաշվին այլ պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի փայեր ձեռք բերվելու դեպքում:»:

Հոդված 21. Օրենքի 47-րդ հոդվածի 2-րդ մասում «ակտիվների շուկայական» բառերը փոխարինել «զուտ ակտիվների» բառերով:

Հոդված 22. Օրենքի 49-րդ հոդվածի 1-ին մասում «Մասնակիցների» բառը փոխարինել «Սույն Օրենքի 5-րդ հոդվածով նախատեսված մասնակիցների» բառերով և մասը լրացնել նոր նախադասությամբ՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝ «Սույն մասով նախատեսված կուտակային վճարների գումարի՝ տարեկան գնաճով ճշգրտման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:»:

Հոդված 23. Օրենքի 52-րդ հոդվածում՝

1) 3-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«3. Երաշխիքային ֆոնդը, սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված փաստաթղթերն ու տեղեկություններն ստանալուց հետո՝ 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում, հատուցման դեպքի առկայության փաստը հաստատված համարելու դեպքում հայտ է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ֆինանսական ոլորտի պետական լիազորված մարմնին նրա մասնաբաժինը ստանալու նպատակով և այն ստանալուց հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում սույն օրենքի 50-րդ հոդվածով նախատեսված տարբերության գումարը փոխանցում է մասնակիցների ռեեստրը վարողին:».

2) 7-րդ մասը «լիազորված մարմնի» բառերից հետո լրացնել «, ինչպես նաև մասնակիցների ռեեստրը վարողի և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ֆինանսական ոլորտի պետական լիազորված մարմնի» բառերով.

3) 8-րդ մասում «Երաշխիքային ֆոնդի» բառերը փոխարինել «Երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձի» բառերով:

Հոդված 24. Օրենքի 54-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասից հանել «, բացառությամբ սույն օրենքով սահմանված դեպքերի» բառերը.

2) 2-րդ մասի 1-ին նախադասությունը «հավասարաչափ» բառից առաջ լրացնել «սույն օրենքի 53-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված աղյուսակների հիման վրա հաշվարկված» բառերով, իսկ «վերածելու դեպքում ամսական գումարի» բառերը հանել:

3) 3-րդ մասում`

ա. «ա» և «գ» ենթակետերում «ծրագրային վճարների» բառերից առաջ լրացնել «անուիտետի կամ» բառերով, իսկ «(բացառությամբ սույն օրենքի 52-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված դեպքի)» բառերը հանել:

բ. «բ» ենթակետը «փոքր» բառից հետո լրացնել «կամ հավասար» բառերով:

Հոդված 25. Օրենքի 57-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 7-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«7) օրենքով և կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտով սահմանված այլ պայմաններ:»:

Հոդված 26. Օրենքի 58-րդ հոդվածում`

1) 2-րդ մասում «օրենքով սահմանված կարգով վճարելու դեպքում» բառերը փոխարինել «վճարելու, իսկ դատական կարգով անուիտետի մնացորդային գումարն անժառանգ ճանաչվելու պարագայում` պետական բյուջե փոխանցելու դեպքում»:

2) 3-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ`

«3. Ապահովագրական ընկերության կողմից տասներկուամսյա ժամանակահատվածում երկու և ավելի անգամ անուիտետ չվճարելու, ինչպես նաև երկու և ավելի անգամ անուիտետի պայմանագրի որևէ այլ խախտում թույլ տալու դեպքում անուիտետ ստացող անձը կամ նրա ամուսինը կամ նրանց լիազորված անձն իրավունք ունեն իրենց նախաձեռնությամբ միակողմանի լուծել անուիտետի պայմանագիրը` ապահովագրական ընկերությունից պահանջելով վճարել մնացորդային գումարը և պատճառված վնասները: »:

Հոդված 27. Օրենքի 59-րդ հոդվածի 3-րդ մասը «մեթոդաբանությունը» բառից հետո լրացնել «և վճարման կարգը» բառերով:

Հոդված 28. Օրենքի 60-րդ հոդվածը խմբագրել հետևյալ խմբագրությամբ « **Հոդված 60. Միանվագ վճար.**»:

«1. Սույն օրենքի 54-րդ հոդվածի 3-րդ մասի «ա» կամ «գ» ենթակետերով նախատեսված դեպքերում մասնակցի կողմից միանվագ վճարի տեսքով կենսաթոշակի ստացման դիմում ներկայացվելու դեպքում մասնակիցների ռեեստրը վարողը տասը աշխատանքային օրվա ընթացքում մասնակցի կենսաթոշակային հաշվում առկա փայերի մարման հաշվին կատարում է միանվագ վճար ՀՀ ֆինանսների նախարարության և կենտրոնական բանկի կողմից **համատեղ** սահմանված կարգով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում սահմանված ժամկետում միանվագ վճարը չկատարելու դեպքում մասնակիցների ռեեստրը վարողը յուրաքանչյուր կետանցված օրվա համար մասնակցին վճարում է տույժ` չվճարված գումարի 0.01 տոկոսի չափով: Սույն մասով նախատեսված տույժ վճարելու դեպքում մասնակիցների ռեեստրը վարողն իրավունք ունի հետադարձ պահանջ ներկայացնելու տվյալ կենսաթոշակային ֆոնդի պահառուին, եթե կետանցը տեղի է ունեցել պահառուի մեղքով: »:

Հոդված 29. Օրենքը լրացնել 60.1-րդ հոդվածով` հետևյալ բովանդակությամբ`

«Հոդված 60.1. Մասնակցի կողմից պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային հաշվում առկա միջոցները ամբողջությամբ ստանալու պահանջը

1. Մասնակիցն իրավունք ունի ցանկացած ժամանակ` ներառյալ նախքան կենսաթոշակային տարիքը լրանալը, ներկայացնելու իր պարտադիր կուտակային

կենսաթոշակային հաշվում առկա (այդ թվում՝ մասնակցի կողմից նախկինում ներկայացված դիմումի հիման վրա ծրագրային վճարի տեսքով վճարվող կենսաթոշակը) միջոցները (անկախ դրանց չափից) ամբողջությամբ ստանալու պահանջ, եթե առկա է հետևյալ պայմաններից որևէ մեկը՝

1) մասնակիցն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձանաչվել է աշխատանքային գործունեությամբ զբաղվելու կարողության երրորդ աստիճանի սահմանափակում ունեցող հաշմանդամ.

2) մասնակիցը գտնվում է առողջական ծայրահեղ ծանր վիճակում և հիվանդ է կենսական կարևոր օրգանների անբուժելի խխտահարումներով, ինչը հավաստվում է առողջապահության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազոր մարմնի կողմից տրված եզրակացությամբ.

3) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի մասնակիցը մշտական բնակության նպատակով մեկնում է օտարերկրյա պետություն և դադարեցվել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը.

4) Հայաստանում աշխատող օտարերկրացի մասնակիցը վերադառնում է իր մշտական բնակության երկիր:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված հիմքերից որևէ մեկի առկայության դեպքում մասնակիցը դիմում է ներկայացնում մասնակիցների ռեեստրը վարողին՝ կցելով համապատասխան հիմնավորող փաստաթղթեր:

3. Մասնակիցների ռեեստրը վարողի կողմից մասնակցի կենսաթոշակային հաշվում առկա փայերը մարվում են և համապատասխան միջոցները վճարվում են նրան սույն օրենքի 60-րդ հոդվածով սահմանված կարգով՝ մասնակցի դիմումը և հավաստող փաստաթղթերն ստանալուց հետո՝ տասը աշխատանքային օրվա ընթացքում, բացառությամբ սույն հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված դեպքերի:

4. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կամ 4-րդ կետով նախատեսված հիմքով մասնակցի պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի փայերը նախքան նրա կենսաթոշակային տարիքը մարվելու դեպքում առաջացած միջոցները հօգուտ մասնակցի փոխանցվում են համապատասխան օտարերկրյա պետությունում նրա անդամակցած կուտակային կենսաթոշակային համակարգին՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով և պայմաններով: Եթե համապատասխան օտարերկրյա պետությունում անձը չի մասնակցում կուտակային կենսաթոշակային համակարգի, կամ միջոցների փոխանցումն անհնար է որևէ այլ օբյեկտիվ պատճառով, ապա նա իր միջոցները կարող է ստանալ բացառապես սույն օրենքի 54-րդ հոդվածով սահմանված կարգով: »:

Հոդված 30. Օրենքի 61-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«2. Կենսաթոշակային ֆոնդերի փայերը և անուիտետի մնացորդային գումարը կարող են ժառանգության կարգով փոխանցվել միայն ֆիզիկական անձանց, իսկ դատական կարգով անժառանգ ձանաչվելու դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե:»:

2) 4-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«4. Մասնակցի մահվան դեպքում նրա կենսաթոշակային հաշվում առկա ընդհանուր հաշվարկային արժեքով հիմնական կենսաթոշակի քսանհինգապատիկի չափով (կամ դրանից պակաս) կենսաթոշակային ֆոնդերի փայերը ժառանգի ընտրությամբ փոխանցվում են վերջինի կենսաթոշակային հաշվին կամ սույն օրենքի 60-րդ հոդվածով սահմանված կարգով մարվում են և մարման արդյունքում ստացված միջոցները վճարվում են ժառանգին միանվագ վճարի տեսքով: Հիմնական կենսաթոշակի քսանհինգապատիկի չափը գերազանցող փայերը ենթակա են պարտադիր փոխանցման ժառանգի պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային հաշվին, բացառությամբ եթե ժառանգը չի հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի և չունի մասնակիցների ռեեստրը վարողի մոտ բացված կենսաթոշակային հաշիվ:»:

3) 5-րդ մասը «Ֆոնդի փայերը» բառերից հետո լրացնել «համապատասխան չափով» բառերով, իսկ վերջին նախադասությունը հանել:

4) 7-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«7. Եթե մահացած մասնակիցը չունի ժառանգ կամ եթե մասնակցի մահվան օրվանից 3 տարվա ընթացքում ժառանգներից ոչ մեկը դիմում չի ներկայացրել մասնակիցների ռեեստրը վարողին մահացածի փայերը, որպես օրինական ժառանգի սեփականություն ընդունելու մասին, ապա մասնակիցների ռեեստրը վարողը պարտավոր է այդ մասին գրավոր տեղեկացնել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ֆինանսական ոլորտի պետական լիազորված մարմնին:

Մահացած մասնակցին պատկանող փայերը մասնակցի մահվանից 3 տարի հետո Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ֆինանսական ոլորտի պետական լիազորված մարմնի դիմումի հիման վրա դատական կարգով կարող են ձանաչվել անժառանգ: Անժառանգ ձանաչված փայերը մարվում են մասնակիցների ռեեստրը վարողի կողմից եւ ձեւավորված դրամական միջոցները փոխանցվում են Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե:»:

5) 8-րդ մասը խմբագրել հետևյալ կերպ «Սույն հոդվածի 7-րդ մասի կանոնները կիրառվում են նաև այն դեպքերի վրա, երբ մասնակցի կենսաթոշակային տարիքը լրանալուց հետո՝ 10 տարվա ընթացքում, մասնակցի կուտակային կենսաթոշակային հաշվին չի մուտքագրվել որևէ գումար կամ չի տրվել ծախս կատարելու որևէ հանձնարարական»:

Հոդված 31. Օրենքի 62-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ մասում՝

ա. 2-րդ և 6-րդ կետերում «սոցիալական ապահովության քարտի համարը կամ սոցիալական ապահովության քարտ» բառերը փոխարինել «հանրային ծառայության համարանիշը կամ հանրային ծառայության համարանիշ» բառերով:

բ. լրացնել 6.1-րդ կետով՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«6.1) կենսաթոշակային ֆոնդի ժառանգված փայերի ժառանգման ձևի (փոխանցում ժառանգի կենսաթոշակային հաշվին կամ մարում) և չափի (յուրաքանչյուր ձևի գծով) վերաբերյալ ժառանգի ընտրությունը.»:

գ. 7-րդ և 8-րդ կետերն ուժը կորցրած ձանաչել:

դ. 9-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«9) իր անհատական բանկային հաշվի վավերապայմանները.»:

ե. վերջին պարբերությունը ուժը կորցրած ձանաչել:

2) 4-րդ մասն ուժը կորցրած ձանաչել:

3) 5-րդ մասի առաջին նախադասությունում «3» թիվը փոխարինել «10» թվով, իսկ երկրորդ նախադասությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ:

«Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի փայերը հետ են գնվում (մարվում են) դրանց հետգնման (մարման) պահանջ ներկայացվելու պահի դրությամբ «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 29-րդ հոդվածով սահմանված կարգով վերջին հաշվարկված և հրապարակված տվյալ փայի հետգնման գնով:»:

4) 6-րդ մասում՝

2-րդ նախադասությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ:

« Երեք տարվա ընթացքում սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված դիմումը չներկայացնելու դեպքում ֆինանսական ոլորտի կառավարման մարմնի դիմումի հիման կենսաթոշակային ֆոնդի փայերը դատական կարգով կարող են ձանաչվել անժառանգ: Դատական կարգով անժառանգ ձանաչվելու դեպքում փայերը մարվում են և մարման արդյունքում առաջացած միջոցները փոխանցվում են Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե:»:

Հոդված 32. Օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասում «համապատասխանում 62-րդ հոդվածի 2-րդ մասի պահանջներին» բառերը փոխարինել «ներկայացվել սահմանված ժամկետում կամ չի համապատասխանում սույն օրենքի 62-րդ հոդվածի 2-րդ մասով

սահմանված պահանջներին կամ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտով սահմանված ձևին» բառերով:

Օրենքի 63-րդ հոդվածի 2-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ «2. Մասնակիցների ռեստորդ վարողի կողմից սույն օրենքի 62-րդ հոդվածով նախատեսված դիմումը սահմանված պահանջներին չբավարարելու հիմքով մերժվելու դեպքում ժառանգը պետք է ներկայացնի սահմանված պահանջներին բավարարող դիմում:»:

Հոդված 33. Օրենքի 65-րդ հոդվածում՝

1) 6-րդ մասից հանել «, բացառությամբ սույն հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված դեպքերի» բառերը.

2) 7-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«7. Նախքան կենսաթոշակային տարիքը լրանալը մասնակիցն իրավունք ունի ցանկացած ժամանակ ներկայացնելու իր կուտակած միջոցները (իրեն պատկանող կենսաթոշակային ֆոնդի փայերի (բաժնետոմսերի) հաշվարկային արժեք, ավանդի գումար՝ ներառյալ հաշվեգրված տոկոսները, վճարված ապահովագրավճարներ, այլ հատուցումներ՝ նվազեցված ապահովագրության պայմանագրի կնքման և կատարման ծախսերը) միանվագ վճարելու պահանջ, եթե տվյալ մասնակցի կողմից համապատասխան կենսաթոշակային ֆոնդին, բանկին կամ ապահովագրական ընկերությանը առաջին կուտակային վճարի կատարման, ավանդի ներդրման կամ ապահովագրավճարի վճարման օրվանից անցել է առնվազն երկու տարի, բացառությամբ սույն օրենքի 74-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերի:».

3) Լրացնել 8-րդ և 9-րդ մասերով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

«8. Սույն հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված միանվագ վճար կատարելու համար պայմանագրով կարող է նախատեսվել առավել մեծ մարման վճար, տուգանք և (կամ) ավելի ցածր տոկոսներ, բացառությամբ եթե նման պահանջը ներկայացվել է հետևյալ դեպքերում.

1) մասնակիցը օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձանաչվել է աշխատանքային գործունեությամբ զբաղվելու կարողության երրորդ աստիճանի սահմանափակում ունեցող հաշմանդամ.

2) մասնակիցը գտնվում է առողջական ծայրահեղ ծանր վիճակում և հիվանդ է կենսական կարևոր օրգանների անբուժելի ախտահարումներով, որը հավաստվում է առողջապահության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազոր մարմնի տված եզրակացությամբ.

3) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացին մշտական բնակության նպատակով մեկնել է օտարերկրյա պետություն և դադարեցվել է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը.

4) Հայաստանի Հանրապետությունում աշխատող օտարերկրյա քաղաքացին վերադառնում է իր մշտական բնակության երկիր.

5) կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդը դադարեցվել (լուծարվել) է և մասնակիցը «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով չի ներկայացրել բաշխման ենթակա ակտիվների հաշվին այլ կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդի փայեր (բաժնետոմսեր) ձեռք բերելու պահանջ.

6) բանկը կամ ապահովագրական ընկերությունը գտնվում է լուծարման գործընթացում, կամ ապահովագրական ընկերության կողմից համապատասխան ապահովագրական պորտֆելը փոխանցվել է այլ ապահովագրական ընկերության.

7) տվյալ մասնակցի կողմից համապատասխան կենսաթոշակային ֆոնդին, բանկին կամ ապահովագրական ընկերությանը առաջին կուտակային վճարի կատարման, ավանդի ներդրման կամ ապահովագրավճարի վճարման օրվանից անցել է ավելի քան տասը տարի:

9. Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտով կարող են սահմանվել սույն հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված մարման վճարի, տուգանքի և (կամ) տոկոսների առավելագույն չափ:»:

Հոդված 34. Օրենքի 66-րդ հոդվածը լրացնել 1.1-րդ մասով՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«1.1. Բացառությամբ սույն օրենքի 74-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերի, կամավոր կուտակային կենսաթոշակային ապահովագրության պայմանագրով ապահովադիր հանդիսացող անձն իրավունք ունի ցանկացած ժամանակ պահանջելու ապահովագրական ընկերությունից տվյալ պայմանագրով ապահովագրողի պարտավորությունները փոխանցել իր կողմից ընտրված ապահովագրական ընկերությանը՝ վերջինին փոխանցելով վճարված ապահովագրավճարները՝ նվազեցրած ապահովագրության պայմանագրի կնքման, կատարման և փոխանցման ծախսերը: Սույն մասով նախատեսված ապահովագրավճարների փոխանցումը չի համարվում մասնակցի կողմից դրանց միանվագ ստացում:»:

Հոդված 35. Օրենքի 67-րդ հոդվածը լրացնել 1.1-ին, 1.2-րդ և 1.3-րդ մասերով՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«1.1. Մասնակիցն իրավունք ունի ցանկացած ժամանակ պահանջելու բանկից իր կուտակային կենսաթոշակային ավանդի գումարը կամ դրա մի մասը փոխանցել իր՝ այլ բանկում բացված կուտակային կենսաթոշակային ավանդային հաշվին: Սույն մասով նախատեսված փոխանցման համար բանկի կողմից գանձվող վճարի առավելագույն բաժնը սահմանվում է Կենտրոնական բանկի կողմից և պետք է կախված լինի փոխանցող բանկի կողմից մատուցվող կենսաթոշակայի սխեմային մասնակցի մասնակցության ժամկետից:

1.2. Բանկի լուծարման գործընթացում նախքան մասնակցի կուտակային կենսաթոշակային ավանդի գումարը մասնակցին միանվագ վճարելը բանկը պարտավոր է գրավոր և պատշաճ ձևով առաջարկել նրան այդ գումարը առանց որևէ վճարի փոխանցել նրա՝ այլ բանկում բացված կուտակային կենսաթոշակային ավանդային հաշվին: Սույն մասով սահմանված առաջարկն ստանալու պահից տասն աշխատանքային օրվա ընթացքում մասնակցի կողմից համապատասխան պահանջ չներկայացվելու դեպքում համապատասխան միջոցները միանվագ վճարվում են մասնակցին:

1.3. Սույն հոդվածի 1.1-րդ և 1.2-րդ մասերով նախատեսված կենսաթոշակային ավանդի գումարի փոխանցումը չի համարվում մասնակցի կողմից դրանց միանվագ ստացում: »:

Հոդված 36. Օրենքի 68-րդ հոդվածում՝

1) 4-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«4. Տարբեր կառավարիչների կողմից կառավարվող կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդերի փայերի փոխանակումն իրականացվում է փոխանակման պահանջը ներկայացվելու օրվա (ժամի) համար որոշվող հետգնման (մարման) և նոր փայեր տեղաբաշխելու օրվա (ժամի) համար որոշվող տեղաբաշխման գներով:

Կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդի փայը հետ է գնվում (մարվում է) ֆոնդի մասնակցի կողմից համապատասխան պահանջ ներկայացվելու պահից հետո «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 29-րդ հոդվածով սահմանված կարգով առաջին հաշվարկված և հրապարակված տվյալ փայի (բաժնետոմսի) հետգնման գնով:

Կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդի փայը տեղաբաշխվում է դրա ձեռքբերման (բաժանորդագրման) պահանջ ներկայացվելու, իսկ փայի դիմաց վճարումն ավելի ուշ կատարվելու դեպքում՝ համապատասխան վճարումը կատարելու պահից հետո «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 29-րդ հոդվածով սահմանված կարգով առաջին հաշվարկված և հրապարակված տվյալ փայի (բաժնետոմսի) տեղաբաշխման գնով, եթե կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդի կանոններով (կանոնադրությամբ) նախատեսված չէ, որ փայը տեղաբաշխվում է դրա ձեռքբերման (բաժանորդագրման) պահանջ ներկայացվելու, իսկ փայի դիմաց վճարումն ավելի ուշ կատարվելու դեպքում՝ համապատասխան վճարումը կատարելու պահի դրությամբ «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 29-րդ հոդվածով սահմանված կարգով վերջին հաշվարկված և հրապարակված տվյալ փայի (բաժնետոմսի) տեղաբաշխման գնով:»:

2) 8-րդ մասը «կարգով» բառից հետո լրացնել «և պայմաններով» բառերով.

3)9-րդ մասի 2-րդ կետում «ծրագրային վճարի տեսքով» բառերը փոխարինել «ժամկետային պարբերական վճարների տեսքով, ընդ որում, պարբերական վճարների տեսքով կենսաթոշակի վճարման համար մարվող կենսաթոշակային ֆոնդի փայերը (բաժնետոմսերը) եռամսյակային կտրվածով չեն կարող գերազանցել առաջին պարբերական վճարը կատարելու պահին անձին պատկանող տվյալ կենսաթոշակային ֆոնդի փայերի (բաժնետոմսերի) 10 տոկոսը, իսկ տվյալ կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդի գծով պարբերական վճարների կատարման ժամկետը չի կարող պակաս լինել 3 տարուց» բառերով:

4)15-րդ մասում «մարելու դեպքի» բառերը փոխարինել «մարելու, կենսաթոշակային ֆոնդի դադարեցման (լուծարման) և կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարումն առանց իր համաձայնության այլ կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարչի փոխանցելու դեպքերի» բառերով:

Հոդված 37. Օրենքի 74-րդ հոդվածում`

1) 1-ին մասում «աշխատակիցներին» բառը փոխարինել «վարձու աշխատողներին» բառերով:

2) Լրացնել 7-րդ և 8-րդ մասերով` հետևյալ բովանդակությամբ.

«7. Գործատուի ձեռք բերած կամավոր կենսաթոշակային սխեմայի մասնակիցը նախքան կենսաթոշակային տարիքը լրանալն իրավունք ունի ներկայացնելու իր կուտակած միջոցները (իրեն պատկանող կենսաթոշակային ֆոնդի փայերի (բաժնետոմսերի) հաշվարկային արժեք, վճարված ապահովագրավճարներ, այլ հատուցումներ` նվազեցված ապահովագրության պայմանագրի կնքման և կատարման ծախսերը) միանվագ վճարելու պահանջ միայն սույն օրենքի 65-րդ հոդվածի 8-րդ մասի 1-6-րդ կետերով, ինչպես նաև սույն հոդվածի 8-րդ մասի 1-ին և 3-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում, եթե առաջին կուտակային վճարի կատարման կամ ապահովագրավճարի վճարման օրվանից անցել է առնվազն երկու տարի:

8. Գործատուի ձեռք բերած կամավոր կենսաթոշակային սխեմայի մասնակիցը սույն օրենքի 66-րդ հոդվածի 1.1-րդ մասով կամ 68-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված իրավունքը ձեռք է բերում`

1) գործատուի հետ աշխատանքային պայմանագիրը լուծելուց հետո:

2) գործատուի և տվյալ կենսաթոշակային ֆոնդի (նրա կառավարչի) կամ ապահովագրական ընկերության միջև կնքված համապատասխան պայմանագիրը լուծվելուց հետո:

3) գործատուի լուծարվելուց հետո:»:

Հոդված 38. Օրենքի 75-րդ հոդվածն ուժը կորցրած ճանաչել:

Հոդված 39. Օրենքի 76-րդ հոդվածում`

1) 1-ին մասի 3-րդ պարբերությունը ուժը կորցրած ճանաչել:

2) 2-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ`

«2. Կուտակային վճարների վճարումն ուշացնելու դեպքում հարկային մարմինը, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած դեպքերի, կուտակային վճարի վճարման համար սահմանված ժամկետից 183 օրվա ընթացքում, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, գործատուին անվճարունակ ճանաչելու հայցով դիմում է դատարան,: Ընդ որում, այդ հայցից հարկային մարմինը չի կարող հրաժարվել, քանի դեռ չկատարված կուտակային վճարներն ամբողջությամբ մարված չեն:

Հարկային մարմնի կողմից պարտադիր կուտակային վճարի գծով չկատարված պարտավորության չափը հինգ հարյուր հազար կամ ավելի դրամ կազմելու դեպքում հարկային մարմնի ղեկավարն օրենքով սահմանված կարգով իրավունք ունի սույն օրենքով պարտադիր կուտակային վճար կատարելու պարտավորություն ունեցող անձի (այսուհետ` պարտադիր կուտակային վճար կատարող) գույքի վրա արգելանք դնելու մասին հանձնարարագիր հրապարակել:

Գույքի արգելանքը հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող պարտադիր կուտակային վճարների գծով պարտավորության կատարումն ապահովելու նպատակով պարտադիր կուտակային վճար կատարողի գույքային իրավունքների սահմանափակման միջոցով հարկային մարմնի կողմից իրականացվող գործողությունն է: Արգելադրումն իրականացվում է բանկային հաշիվների արգելադրման, ինչպես նաև գույքի տնօրինման, տիրապետման կամ օգտագործման իրավունքի սահմանափակման միջոցով՝ պարտադիր կուտակային վճարի պարտավորությունների չափով:

Գույքի արգելանքը կարող է կիրառվել միայն հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող պարտադիր կուտակային վճարի գծով պարտավորության կատարումն ապահովելու նպատակով: Արգելադրման ենթակա է միայն այն գույքը, որն անհրաժեշտ է հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող պարտադիր կուտակային վճարի գծով պարտավորության կատարումն ապահովելու համար՝ պարտադիր կուտակային վճարի պարտավորությունների չափով: Գույքի արգելանքը դրվում է պարտադիր կուտակային վճար կատարողի գույքի վրա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե ում մոտ է այն գտնվում: Արգելանքը չի կարող կիրառվել այն գույքի նկատմամբ, որի վրա օրենքով բռնագանձում չի կարող տարածվել, կամ որի պահպանման ժամկետը արգելադրման պահին պակաս է մեկ տարուց: Արգելանք չի կարող դրվել բանկերի, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ֆոնդերի, այդ թվում՝ կենսաթոշակային հիմնադրամների և ապահովագրական (վերաապահովագրական) ընկերությունների բանկային, դեպո կամ կենսաթոշակային հաշիվների և դրամական միջոցների վրա:

Գույքի վրա արգելանք դնելու մասին հարկային մարմնի ղեկավարը հանձնարարագիր է հրապարակում: Արգելանք դնելու մասին հանձնարարագրում նշվում են հանձնարարագիր հրապարակող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը, պաշտոնը, հանձնարարագրի տրման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, արգելանք դնող մարմնի անվանումը, գույքի արգելադրումն իրականացնող պաշտոնատար անձի (անձանց) պաշտոնը, անունը, ազգանունը, պարտադիր կուտակային վճար կատարողի անվանումը, հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ֆիզիկական անձի դեպքում նաև՝ հանրային ծառայությունների համարանիշի (սոցիալական ապահովության քարտի) համարը), չկատարված պարտավորության չափը և արգելանք դնելու իրավական հիմքերը: Արգելանք դնելիս հանձնարարագրի պատճենը ներկայացվում է պարտադիր կուտակային վճար կատարողին:

Պարտադիր կուտակային վճար կատարողի գույքի արգելադրումն իրականացնող պաշտոնատար անձը գույքի վրա արգելանք դնելու մասին հանձնարարագրի հիման վրա դրա հրապարակումից հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, պարտադիր կուտակային վճար կատարողի գույքի վրա արգելանք դնելու մասին ընդունում է որոշում, որտեղ նշվում են որոշումն ընդունելու ամիսը, ամսաթիվը, վայրը, որոշումն ընդունած անձի պաշտոնը, անունը, ազգանունը, քննվող հարցը, ընդունված որոշման հիմքերը՝ այն օրենքների կամ այլ իրավական ակտերի վկայակոչմամբ, որոնցով որոշում ընդունող անձը ղեկավարվել է այն ընդունելիս, քննվող հարցի վերաբերյալ եզրահանգումը:

Գույքի բացակայության, անբավարարության կամ պարտադիր կուտակային վճար կատարողի գտնվելու վայրն անհայտ լինելու դեպքում արգելանքն իրականացնող պաշտոնատար անձը կազմում է համապատասխան արձանագրություն: Արձանագրության օրինակելի ձևը սահմանում է հարկային մարմնի ղեկավարը:

Արգելանք դնելիս այն իրականացնող պաշտոնատար անձը յուրաքանչյուր դեպքի համար որոշում է սահմանափակման տեսակները, ծավալները՝ հաշվի առնելով գույքի հատկանիշները, սեփականատիրոջ կամ տիրապետողի համար դրա նշանակությունը և պարտավորության չափը: Որպես գույքի արժեք ընդունվում է գույքի հաշվեկշռային արժեքը:

Միաժամանակ պարտադիր կուտակային վճար կատարողը զգուշացվում է արգելադրած գույքը կամ դրա առանձին բաղադրամասերը վատնելու, օտարելու, թաքցնելու:

կամ ապօրինաբար մեկ ուրիշին հանձնելու դեպքում քրեական պատասխանատվության ենթարկվելու մասին:

Որոշումը պարտադիր է բոլոր պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների պաշտոնատար անձանց, կազմակերպությունների ու քաղաքացիների համար և ենթակա է կատարման Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում: Որոշման պատճենը ոչ ուշ, քան այն ընդունելու հաջորդ օրը, պատշաճ ձևով ուղարկվում է պարտադիր կուտակային վճար կատարողին, ինչպես նաև այլ անձանց ու մարմիններ:

Գույքի արգելադրումն իրականացնող պաշտոնատար անձը չի կարող արգելել պարտադիր կուտակային վճար կատարողի ներկայացուցչի մասնակցությունը գույքի արգելադրմանը: Սույն հոդվածի իմաստով պարտադիր կուտակային վճար կատարողի ներկայացուցիչ է համարվում այն անձը, որի լիազորությունները հաստատվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված կարգով:

Գույքի արգելադրում կարող է իրականացվել ժամը 8.00-ից մինչև 18.00-ն:

Սույն հոդվածով նախատեսված արգելադրման դեպքում առկա հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող պարտադիր կուտակային վճարի գծով պարտավորության ոչ պակաս, քան քսան տոկոսը մարելուց հետո հարկային մարմնի ղեկավարն իրավունք ունի մնացած պարտավորությունը մարելու վերաբերյալ պարտադիր կուտակային վճար կատարողի հետ կնքելու պարտավորության աստիճանական մարման ժամանակացույց, որի տևողությունը կարող է սահմանվել 2 ամսից մինչև 6 ամիս ժամկետով: Ընդ որում, եթե արգելադրման ընթացքում պարտադիր կուտակային վճար կատարողը դիմում է ժամանակացույց կնքելու համար և ներկայացնում է բավարար հիմքեր այն մասին, որ արգելանքի կիրառումը ակնհայտորեն վտանգում է իր գործունեությունը, ապա հարկային մարմնի ղեկավարը պարտադիր կուտակային վճար կատարողի հետ կնքում է պարտավորության աստիճանական մարման ժամանակացույց: Սույն մասով նախատեսված ժամանակացույց կնքելու լիազորությունը հարկային մարմնի ղեկավարը կարող է փոխանցել հարկային մարմնի այլ պաշտոնատար անձի:

Հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող պարտադիր կուտակային վճարի գծով պարտավորության դադարման, արգելանք ղնելուց հետո՝ 1-ամսյա ժամկետում, հարկային մարմնի կողմից պարտավորությունը բռնագանձելու վերաբերյալ դատարան հայց չներկայացնելու կամ պարտադիր կուտակային վճար կատարողի հետ սույն հոդվածում նշված պարտավորությունը մարելու վերաբերյալ աստիճանական մարման ժամանակացույց կնքելու կամ դատարանի կողմից հայցի ապահովման միջոց կիրառելու միջնորդության վերաբերյալ որոշում կայացնելու դեպքերում գույքի արգելադրման մասին որոշումը համարվում է ուժը կորցրած:

Գույքն արգելանքի վերցնելու մասին որոշման վարչական կարգով բողոքարկումը չի կասեցնում որոշման կատարումը:

Արգելանքի վերցված գույքը վատնելը, օտարելը, թաքցնելը, ապօրինաբար մեկ ուրիշին հանձնելը, փչացնելը կամ ոչնչացնելն արգելվում է:

Արգելանքն իրականացնող պաշտոնատար անձն արգելանքի տակ դրված գույքն ի պահ է հանձնում պարտադիր կուտակային վճար կատարողին՝ ստացականով, իսկ եթե պարտադիր կուտակային վճար կատարողը փորձում է արգելադրած գույքը կամ դրա առանձին բաղադրամասերը վատնել, թաքցնել, ապօրինաբար մեկ ուրիշին հանձնել, փչացնել կամ ոչնչացնել, ապա գույքի պահատվությունը հանձնվում է նման գործունեություն իրականացնող մասնագիտացված կազմակերպությանը՝ պահատվության պայմանագրի հիման վրա: Պահատվության հետ կապված ծախսերը կատարում է պարտադիր կուտակային վճար կատարողը:

Պարտադիր կուտակային վճար կատարողի գույքի արգելադրում իրականացնող պաշտոնատար անձի գործողություններին խոչընդոտելու դեպքում արգելանքն

իրականացնող պաշտոնատար անձը խոչընդոտող հանգամանքները վերացնելու համար աջակցություն ստանալու նպատակով դիմում է իրավապահ մարմիններին և նրանց օժանդակությամբ շարունակում գույքի արգելադրման գործողությունները:

Պարտադիր կուտակային վճար կատարողի չկատարած՝ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող պարտադիր կուտակային վճարի գծով պարտավորությունների գանձման նպատակով հարկային մարմինն իրավունք ունի պարտապանի (դեբիտորի) նկատմամբ պահանջի իրավունքի գիջման պայմանագրով ձեռք բերելու պարտադիր կուտակային վճար կատարողի պահանջի իրավունքը և ստացված գումարներն ուղղելու պարտադիր կուտակային վճար կատարողի պարտավորությունների մարմանը:

Ընդ որում, հարկային մարմինն է անցնում իրավունքի անցման պահին առկա ծավալով պարտավորության (ներառյալ՝ ապառքը և դրա նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաշվարկված տույժերը) պահանջի իրավունքը, իսկ պահանջի իրացման պահին, հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պարտադիր կուտակային վճարների տույժերի հաշվարկման ժամկետները, կատարվում է պարտավորությունների վերահաշվարկ:

Որպես հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող պարտադիր կուտակային վճարի գծով պարտավորությունների կատարման ապահովման միջոց՝ հարկային մարմնի և պարտադիր կուտակային վճար կատարողի միջև կարող է կնքվել գրավի պայմանագիր Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված կարգով: Գրավի պայմանագիր կնքվելու դեպքում պարտավորությունները մարելու նպատակով կազմվում է պարտավորությունների աստիճանական մարման ժամանակացույց:»:

Հոդված 40. Օրենքի 83-րդ հոդվածի 4-րդ մասում «խզել» բառը փոխարինել «միակողմանի լուծել» բառերով:

Հոդված 41. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

Ա Մ Փ Ո Փ Ա Թ Ե Ր Թ Ի Կ

««Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», ««Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», ««Եկամտային հարկի և պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին», ««Ավելացված արժեքի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», ««Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին», ««Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին», ««Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին», ««Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», ««Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին», «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», ««Ֆիրմային անվանումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», ««Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին», «Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին» և ««Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի վերաբերյալ առաջարկությունների

	Առաջարկության հեղինակը	Բովանդակությունը	Եզրակացություն
«Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի վերաբերյալ			
1.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Նախագծի 1-ին հոդվածի 7-րդ մասում լրացվող «գործատու» հասկացության մեջ «նոտար» բառից առաջ «Հայաստանի Հանրապետության» բառերը հանել: «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ գործող օրենքում հասկացությունների մեջ սահմանված է «նոտար» հասկացությունը՝ հղում տալով «Նոտարիատի մասին» ՀՀ օրենքին, հետևաբար նշված բառերն ավելորդ են:	Ընդունվել է
2.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Նախագծի 6-րդ հոդվածը լրացնել 3-րդ կետով՝ հետևյալ բովանդակությամբ. «3) 1-ին մասի երկրորդ նախադասությունում «Այն անձանց համար, որոնց վերաբերյալ» բառերը փոխարինել «Եթե հարկային գործակալների, ինքնազբաղված անձանց, հարկային գործակալի պարտականություններից ազատված գործատուի մոտ աշխատող՝ պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի մասնակից հանդիսացող վարձու աշխատողների կամ այդ գործատուից պայմանագրային եկամուտ ստացողների կողմից ներկայացված» բառերով», որը պայմանավորված է «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ նախադասության առավել հստակ ձևակերպման անհրաժեշտությամբ:	Ընդունվել է
3.	Հ.Հակոբյան /024	Նախագծի 6-րդ հոդվածում ավելացնել 4-րդ մաս՝ որով «Կուտակային	Ընդունվել է

	<p>ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/</p>	<p>Կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 4-րդ մասում միասնական մոտեցում սահմանելու տեսանկյունից, առաջարկվում է հանել «բացառությամբ հարցը ըստ էության լուծող դատական ակտի և ստուգման ակտի արդյունքում կատարված ճշտումների հիման վրա» արտահայտությունը:</p>	
4.	<p>Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/</p>	<p>Նախագծի 14-րդ հոդվածի 2-րդ մասով լրացվող՝ «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածի 2-րդ մասում առավել հստակ ձևակերպելու տեսանկյունից առաջարկվում է «մեկ տոկոս մասնակցություն» բառերից հետո լրացնել «՝ իր միջոցներից» բառերը:</p>	<p>Ընդունվել է</p>
5.	<p>Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/</p>	<p>Նախագծի 28-րդ հոդվածով խմբագրվող՝ «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 60-րդ հոդվածի 1-ին մասում առավել հստակ ձևակերպելու տեսանկյունից առաջարկվում է «սահմանված կարգով» բառերից առաջ լրացնել «համատեղ» բառը:</p>	<p>Ընդունվել է</p>
6.	<p>Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/</p>	<p>Նախագծի 9-րդ հոդվածի 1-ին կետում «հաշվետվությունը» և «հաշվարկը» բառերն անհրաժեշտ է փոխարինել համապատասխանաբար «հաշվետվություն» և «հաշվարկ» բառերով՝ նկատի ունենալով, որ օրենքի 14-րդ հոդվածի 7-րդ կետում նման բառ չկա:</p>	<p>Ընդունվել է</p>
7.	<p>Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/</p>	<p>28-րդ հոդվածի նախաբանն անհրաժեշտ է խմբագրել, մասնավորապես՝ «Օրենքի 60-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.», իսկ չակերտներից առաջ նշել հոդվածի վերնագիրը՝ «Հոդված 60. Միանվագ վճար» բառերով:</p>	<p>Ընդունվել է</p>

	Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/		
8.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Անհրաժեշտ է 29-րդ հոդվածի 3-րդ ենթակետում «արտասահման» բառը փոխարինել «օտարերկրյա պետություն» բառերով՝ համաձայն «Օտարերկրացիների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջների: Նույն դիտողությունը վերաբերում է նաև 33-րդ հոդվածի 3-րդ կետին:	Ընդունվել է
9.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Նախագծի 30-րդ հոդվածի 4-րդ մասում «փայերի ժառանգություն» արտահայտությունը փոխարինել «մահացածի փայերը, որպես օրինական ժառանգի սեփականություն» արտահայտությամբ:	Ընդունվել է
10.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Նախագծի 30-րդ հոդվածի 5-րդ մասը խմբագրել հետևյալ կերպ «8-րդ մասը խմբագրել հետևյալ կերպ. «Սույն հոդվածի 7-րդ մասի կանոնները կիրառվում են նաև այն դեպքերի վրա, երբ մասնակցի կենսաթոշակային տարիքը լրանալուց հետո՝ 10 տարվա ընթացքում, մասնակցի կուտակային կենսաթոշակային հաշվին չի մուտքագրվել որևէ գումար կամ չի տրվել ծախս կատարելու որևէ հանձնարարական» բառերով:	Ընդունվել է
11.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Նախագծի 31-րդ հոդվածի 1-ին կետի «ե» ենթակետում անհրաժեշտ է նշել, թե որ կետում է կատարվում փոփոխությունը, միաժամանակ՝ հայտնում ենք, որ պարբերությունը չեն հանում, այլ ուժը կորցրած են ճանաչում՝ համաձայն «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 70-րդ հոդվածի 2-րդ մասի պահանջի:	Ընդունվել է
12.	Հ.Հակոբյան /024	Նախագծի 39-րդ հոդվածի 2-րդ կետում հղում է տրված	Ընդունվել է

	ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	«Անվճարունակության մասին» ՀՀ օրենքին: Հայտնում ենք, որ ՀՀ օրենսդրությունում նման օրենք չկա:	
13.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Նախագծի 39-րդ հոդվածի 2-րդ կետի վերջին պարբերությունում «քաղաքացիական օրենսդրությամբ» բառերն անհրաժեշտ է փոխարինել «քաղաքացիական օրենսգրքով» բառերով	Ընդունվել է
14.	Գ.Նուշիկյան /010 ընտրատարածք/	Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ի մասում լրացվող 34-րդ կետում «օրենքով» բառից առաջ լրացնել հետևյալ բառերը «աշխատանքային կամ աշխատանքների կատարման (ծառայությունների մատուցման) քաղաքացիաիրավական պայմանագրերի հիման վրա կամ»:	Չի ընդունվել, քանի որ «օրենքով սահմանված կարգով աշխատանքային հարաբերությունների մեջ գտնվող» եզրույթը ներառում է նաև «աշխատանքային կամ աշխատանքների կատարման (ծառայությունների մատուցման) քաղաքացիաիրավական պայմանագրերի հիման վրա»
15.	Գ.Նուշիկյան /010 ընտրատարածք/	Նախագծի հոդված 4-ով խմբագրվող Օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասում երկու անգամ նշված «ինքնագրաված» բառից հետո լրացնել «անձ» բառը:	Ընդունվել է
16.	Գ.Նուշիկյան /010 ընտրատարածք/	Նախագծի 11-րդ հոդվածով խմբագրվող Օրենքի 16-րդ 1-ին մասի 11-րդ կետում «կամահայտության հիման վրա» բառերը փոխարինել «կամավոր համաձայնության դեպքում» բառերով	Չի ընդունվել, քանի որ ժառանգը պետք է հայտնի իր կամքը և հանձնարարի կատարել գործողություն, այլ ոչ թե համաձայնվի:
17.	Գ.Նուշիկյան /010 ընտրատարածք/	Նախագծի 22-րդ հոդվածով խմբագրվող Օրենքի 49-րդ հոդվածի 1-ին մասում «Մասնակիցներ» բառի փոխարեն պետք է լինի «Մասնակիցների» բառը	Ընդունվել է
18.	Գ.Նուշիկյան /010 ընտրատարածք/	Նախագծի 35-րդ հոդվածի վերնագրում «1.1-րդ» գրառումը փոխարինել «1.1-ին» գրառմամբ:	Ընդունվել է
19.	Գ.Նուշիկյան /010 ընտրատարածք/	Նախագծի 39-րդ հոդվածի 2-րդ կետում հղում է տրված «Անվճարունակության մասին» ՀՀ օրենքին, որը գոյություն չունի:	Ընդունվել է, տես կետ 12:

		Փոխարենը գոյություն ունի «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքը: Հետևապես, առաջարկում են փոփոխություն կատարել և սույն հոդվածում ներառել տվյալ օրենքի ճիշտ անվանումը:	
«Ներդրումային ֆոնդերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի (այսուհետ՝ Նախագիծ) վերաբերյալ.			
20.	ՀՀ կառավարություն	հանել Նախագծի 5-րդ հոդվածի 2-րդ կետը: Բանն այն է, որ հիշյալ կետով առաջարկվող փոփոխությունն արդեն իսկ տեղ է գտել գործող օրենքում: Ավելին, ուժը կորցրած է ճանաչվել «Ֆիրմային անվանումների մասին» ՀՀ օրենքը, որին հղում է կատարվում նախագծում	Ընդունվել է
21.	ՀՀ կառավարություն	Նախագծի 16-րդ հոդվածի 3-րդ կետում «կառավարչի» բառից հետո լրացնել ոչ թե «գործունեության (աշխատանքի) կանոնակարգեր և», այլ «գործունեության (աշխատանքի) կանոնակարգերի.» բառերով, քանի որ հակառակ դեպքում հոդվածի ձևակերպումն անհասկանալի է դառնում	Ընդունվել է
22.	ՀՀ կառավարություն	հանել Նախագծի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետը: Բանն այն է, որ հիշյալ կետով առաջարկվող փոփոխությունն արդեն իսկ տեղ է գտել գործող օրենքում: Ավելին, ուժը կորցրած է ճանաչվել «Ֆիրմային անվանումների մասին» ՀՀ օրենքը, որին հղում է կատարվում նախագծում	Ընդունվել է
23.	ՀՀ կառավարություն	Նախագծի 19-րդ հոդվածի 2-րդ կետի առաջին պարբերությունում «պահառուն» բառը փոխարինել «կառավարիչը» բառով, քանի որ կառավարչի՝ իր ֆիդուցիար պարտականությունների շրջանակում գործելու ապացուցման պարտականությունը պետք է կրի ոչ թե պահառուն, այլ կառավարիչը:	Ընդունվել է
24.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Սարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Նախագծից հանել 20-րդ հոդվածը:	Ընդունվել է
25.	Գ.Նուշիկյան /010 ընտրատարածք/	Նախագծի հոդված 4-ով Օրենքի 17-րդ հոդվածի 4-րդ մասում կատարվող փոփոխության մեջ առաջարկում են «կառավարչի եւ պահառուի» բառերը փոխարինել «կառավարչի, պահառուի և գործակալի» բառերով	Չի ընդունվել: Օրենքի 17-րդ հոդվածը սահմանում է միայն այն ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն կապված են ներդրումային ֆոնդի կառավարման հետ: Այդ

			<p>ծախսերը չեն ներառում գործակալի վճարները: Գործակալի հետ կապված ծախսերը կատարվում են ոչ թե ֆոնդի, այլ կառավարչի հաշվին, ուստի դրա կարգավորման անհրաժեշտություն չկա:</p>
<p>«Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության ՀՀ օրենքի նախագծի (այսուհետ՝ Նախագիծ) վերաբերյալ.</p>			
26.	<p>Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/</p>	<p>Անհրաժեշտ ենք համարում 2-րդ հոդվածի 1-ին կետի առաջին նախադասության մեջ «իրականացվում է ֆոնդի» արտահայտությունից հետո լրացնել «(բացառությամբ կենսաթոշակային ֆոնդի)» արտահայտությունը, իսկ երկրորդ նախադասությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Կենսաթոշակային ֆոնդի մասնակիցներին պատճառված վնասները հատուցվում են օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով:»:</p>	<p>Ընդունվել է</p>
27.	<p>Գ.Նուշիկյան /010 ընտրատարածք/</p>	<p>Սոցիալական անհրաժեշտությունից ելնելով՝ առաջարկում են Նախագծի 1-ին հոդվածով Օրենսգրքի 905-րդ հոդվածում կատարվող փոփոխության մեջ կատարել բացառություն Նախագծերի փաթեթի մեջ ներառված «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի 29-րդ հոդվածում նշված առողջական ծայրահեղ ծանր վիճակում գտնվող և կենսական կարևոր օրգանների անբուժելի ախտահարումներով հիվանդ մասնակիցների համար: Այդ մասնակիցները կուտակային կենսաթոշակային ավանդի վաղաժամկետ ետ ստանալու դեպքում պետք է իրավունք ունենան ամբողջությամբ պահանջելու կուտակված տոկոսները՝ հաշվարկված ժամկետային ավանդի տոկոսադրույքով</p>	<p>Չի ընդունվել: ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի փոփոխությունների նախագծի հիշյալ հոդվածում հստակ նշված է, որ ցպահանջ ավանդների համար սահմանված տոկոսների մասին դրույթը գործում է, <i>եթե այլ բան սահմանված չէ օրենքով</i>: Իսկ այդ բացառությունը տեղ է գտել «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի փոփոխությունների նախագծի 33-րդ հոդվածի 3-րդ կետում, համաձայն որի՝ Նախքան կենսաթոշակային տարիքը լրանալը միանվագ վճար կատարելու համար պայմանագրով կարող է նախատեսվել առավել մեծ մարման վճար, տուգանք և (կամ) ավելի ցածր տոկոսներ, բացառությամբ եթե նման</p>

			պահանջը ներկայացվել է այնպիսի մասնակցի կողմից, ով գտնվում է առողջական ծայրահեղ ծանր վիճակում կամ հիվանդ է կենսական կարևոր օրգանների անբուժելի ախտահարումներով և այլն: Այլ կերպ ասած՝ առաջարկվող փոփոխությունն արդեն իսկ արտացոլված է փաթեթում ներառված այլ նախագծում:
«Եկամտային հարկի և պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (այսուհետ՝ Նախագիծ) վերաբերյալ.			
28.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Նախագծով առաջարկվող՝ Եկամտային հարկի եւ պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետում «ինքնագբաղված» բառը փոխարինել «ինքնագբաղված անձ» բառերով	Ընդունվել է
29.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Նախագծով առաջարկվող՝ «Եկամտային հարկի եւ պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի «բ» պարբերությունը «անձնագրի» բառից հետո լրացնել «և, առկայության դեպքում, նույնականացման քարտի» բառերով, իսկ «անձնագիրը» բառից հետո լրացնել «և նույնականացման քարտը» բառերով:	Ընդունվել է
30.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Նախագծով առաջարկվող՝ Եկամտային հարկի եւ պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 10-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Հոդված 10. Տեղեկատվական բազան ձևավորելու համար անհրաժեշտ տվյալները գործատուների կողմից ներկայացնելը 1. Գործատուն (հարկային գործակալը) գրանցման հայտ է ներկայացնում յուրաքանչյուր անգամ. 1) վարձու աշխատողին աշխատանքի ընդունելու (քաղաքացու հետ օրենքով սահմանված կարգով աշխատանքային	Ընդունվել է

		<p>հարաբերությունների մեջ մտնելու), վարձու աշխատողին աշխատանքից ազատելու (օրենքով սահմանված կարգով աշխատանքային հարաբերությունները դադարելու) դեպքում,</p> <p>2) քաղաքացու հետ քաղաքացիաիրավական պայմանագիր կնքելու, քաղաքացու հետ կնքված քաղաքացիաիրավական պայմանագրի գործողության ժամկետը ավարտվելու (պայմանագիրը լուծելու, դադարելու) դեպքում,</p> <p>3) Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսդրությամբ սահմանված՝ վարձու աշխատողին չվճարվող արձակուրդ, մինչև 3 տարեկան երեխայի խնամքի արձակուրդ տրամադրելու, այդ արձակուրդը ավարտվելու դեպքում,</p> <p>4) տարիքային կենսաթոշակի իրավունք տվող տարիքը լրացած վարձու աշխատողի կողմից պարտադիր կուտակային վճարներ կատարելը դադարեցնելու մասին գործատուին դիմում ներկայացնելու դեպքում,</p> <p>5) սույն մասով սահմանված՝ գրանցման հայտի հիման վրա ներկայացված որևէ տվյալում (այդ թվում՝ վարձու աշխատողի պաշտոնին վերաբերող) փոփոխություն կատարելու դեպքում:</p> <p>2. Գործատուի (հարկային գործակալի) ներկայացրած անձնավորված հաշվարկը պարունակում է.</p> <p>1) անձնավորված տեղեկություններ նախորդ ամսվա (տարվա) ընթացքում իր կողմից հաշվարկված աշխատավարձի ու դրան հավասարեցված այլ եկամուտների, պայմանագրային եկամուտների, այդ եկամուտներից հաշվարկված եկամտային հարկի, իսկ կուտակային կենսաթոշակային համակարգում ներառված անձանց մասով՝ նաեւ կուտակային վճարների վերաբերյալ, ինչպես նաեւ սույն օրենքի 7-րդ հոդվածով սահմանված այլ տվյալներ,</p> <p>2) անփոփ տեղեկություններ նախորդ ամսվա ընթացքում տվյալ հարկային գործակալի կողմից ֆիզիկական անձանց համար հաշվարկված պասիվ եկամուտների, այդ եկամուտներից պահված եկամտային հարկի վերաբերյալ:</p> <p>3. Գործատուի (հարկային գործակալի) ներկայացրած գրանցման հայտում և անձնավորված հաշվարկում ներառվող տեղեկատվության բովանդակությունը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:</p> <p>4. Գործատուները (հարկային գործակալները) գրանցման հայտերը լիազոր մարմին են ներկայացնում մինչև սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված հանգամանքն առաջանալու (հաշվետու) ամսվա համար անձնավորված հաշվարկը ներկայացնելը, իսկ հաշվետու ամսվա համար անձնավորված հաշվարկները լիազոր մարմին են ներկայացնում մինչև հաշվետու ամսվան հաջորդող ամսվա 20-ը:</p> <p>5. «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով հարկային գործակալ հանդիսացող Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ չհամարվող կազմակերպությունները մինչև հաջորդ տարվա ապրիլի 15-ը էլեկտրոնային եղանակով հարկային մարմին են</p>	
--	--	--	--

		<p>ներկայացնում պարտադիր կուտակային վճարի տարեկան անձնավորված հաշվարկ:</p> <p>6. Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հարկային գործակալի պարտականություններից ազատված գործատուն սույն օրենքով սահմանված կարգով ներկայացնում է միայն գրանցման հայտ՝ իր վարձու աշխատողների եւ պայմանագրային եկամուտ ստացողների համար:»:</p>	
31.	<p>Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/</p>	<p>Նախագծով առաջարկվող՝ Եկամտային հարկի եւ պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 11-րդ հոդվածի 4-րդ մասում «կազմը» բառը փոխարինել «բովանդակությունը» բառով</p>	Ընդունվել է
32.	<p>Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/</p>	<p>Նախագծով առաջարկվող՝ «Եկամտային հարկի եւ պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետը սահմանել հետևյալ խմբագրությամբ.</p> <p>3) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում պահպանել գործատուների և ֆիզիկական անձանց կողմից ներկայացված գրանցման հայտերն ու անձնավորված հաշվարկները:»:</p>	Ընդունվել է
33.	<p>Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/</p>	<p>Նախագծի 12-րդ հոդվածի մասերի համարակալումն անհրաժեշտ է ձշտել՝ նկատի ունենալով, որ 3-րդ մասին հաջորդում է 6-րդ մասը</p>	Ընդունվել է
34.	ՀՀ կառավարություն	Հստակեցնել Նախագծի հոդվածների համարակալումը	Ընդունվել է
35.	Գ.Նուշիկյան /010 ընտրատարածք/	<p>Նախագծով խմբագրվող Օրենքի 3-րդ հոդվածում «անհատ ձեռնարկատեր», «նոտար» հասկացությունները միջնորդավորված տեսքով հղում են արված «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքին: Առաջարկում են տվյալ հասկացությունների հղումներն անմիջականորեն անել հիմնական օրենքներին՝</p>	Ընդունվել է

		համապատասխանաբար ՀՀ օրենքին և «Նոտարիատի մասին» ՀՀ օրենքին:	
36.	Գ.Նուշիկյան ընտրատարածք/ /010	«գործատու» հասկացությունը սահմանված է Նախագծերի փաթեթի մեջ ներառվող «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքում (հոդված 1, կետ 7): Առաջարկում են Նախագծով խմբագրվող Օրենքում հղում տալ այդ օրենքին՝ կրկնակի գրառումներից խուսափելու համար:	Ընդունվել է
37.	Գ.Նուշիկյան ընտրատարածք/ /010	Նախագծով խմբագրվող Օրենքի 5-րդ հոդվածում նշված «խորհրդապահական են» բառերը փոխարինել «համարվում են ֆիզիկական անձին վերաբերվող գաղտնի տեղեկություններ» բառերով:	Չի ընդունվել: <<խորհրդապահական տեղեկատվություն>> տերմինը, որպես անհատական տվյալների իրավական ռեժիմ, կիրառվում է <<Անհատական տվյալների մասին>> ՀՀ օրենքում, որի 3-րդ հոդվածով տրված է դրա բացատրությունը (<i>խորհրդապահական տեղեկատվություն՝ տեղեկատվություն, որի մատչելիությունը սահմանափակված է օրենքով</i>):
38.	Գ.Նուշիկյան ընտրատարածք/ /010	Նախագծով խմբագրվող Օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասում «ներկայացնում մինչև յուրաքանչյուր ամսվա 20-ը» բառերը փոխարինել «ներկայացնում յուրաքանչյուր ամսվա համար՝ մինչև տվյալ ամսվան հաջորդող ամսվա 20-ը» բառերով:	Նախագծով առաջարկվող 10-րդ հոդվածը շարադրվել է նոր խմբագրությամբ (ըստ սույն առաջարկների 30-րդ կետի), որտեղ ըստ էության ընդունված է առաջարկությունը (տես 10-րդ հոդվածի 4-րդ մասը)
«Եկամտային հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ.			
39.	Հ.Հակոբյան ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Առաջարկում ենք նախագծի 1-ին հոդվածից հանել «, ինչպես նաև 8-րդ հոդվածի 1-ին մասում երկրորդ, երրորդ, չորրորդ և հինգերորդ անգամ հանդիպող» բառերը:	Ընդունվել է
40.	ՀՀ կառավարություն	Առաջարկում ենք նախագծի 3-րդ հոդվածի 6-րդ ենթակետում	Ընդունվել է

41.	ՀՀ կառավարություն	<p>«արտահայտությունը» բառը փոխարինել «բառերը» բառով:</p> <p>Առաջարկում ենք նախագծի 3-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 11-րդ և 12-րդ ենթակետերով.</p> <p>«11) 3-6-րդ կետերում և օրենքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերում «ապահովագրության պայմաններով» բառերը փոխարինել «սխեմայի շրջանակում» բառերով,</p> <p>12) 3-6-րդ կետերում և օրենքի 10-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «կենսաթոշակային ապահովագրության վճարները» բառերը՝ համապատասխան հղովածներով, փոխարինել «վճարները» բառով՝ համապատասխան հղովածներով»:</p>	Ընդունվել է
42.	<p>Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/</p>	<p>Առաջարկում ենք նախագծի 7-րդ հոդվածի 4-րդ ենթակետը հանել, քանի որ օրենքի 9-րդ հոդվածը «լ» և «լա» կետեր չունի:</p>	Ընդունվել է
43.	ՀՀ կառավարություն	<p>Առաջարկում ենք նախագծի 8-րդ հոդվածի 3-րդ ենթակետում «5-րդ կետը» բառերը փոխարինել «5-րդ մասը» բառերով, «նոր նախադասությամբ» բառերը՝ «նոր պարբերությամբ» բառերով, իսկ նշյալ ենթակետով օրենքի 10-րդ հոդվածի 5-րդ մասում լրացվող նոր պարբերության « այդ դեպքում հարկը հաշվարկվում է սույն հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով սահմանված դրույքաչափերով» բառերը շարադրել որպես առանձին նախադասություն:</p>	Ընդունվել է
44.	ՀՀ կառավարություն	<p>Առաջարկում ենք նախագծի 8-րդ հոդվածի 4-րդ ենթակետում «կետում» բառը փոխարինել «մասում» բառով:</p>	Ընդունվել է
45.	ՀՀ կառավարություն	<p>Առաջարկվում է նախագծի 8-րդ հոդվածի 5-րդ ենթակետում «կետում» բառը փոխարինել «մասում» բառով:</p>	Ընդունվել է
46.	<p>Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/</p>	<p>Առաջարկում ենք նախագծի 8-րդ հոդվածի 6-րդ կետով վերախմբագրվող՝ օրենքի 10-րդ հոդվածի 8-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.</p> <p>«8. Հաստատագրված վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված հաստատագրված վճարներով հարկվող և (կամ) «Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հավելված 7-ի ցանկում ընդգրկված գործունեության տեսակների մասով անհատ ձեռնարկատերերը եկամտային հարկը հաշվարկում և վճարում են ամսական 5 հազար դրամի չափով՝ յուրաքանչյուր ամսվա համար մինչև տվյալ ամսվան հաջորդող ամսվա 20-ը (ներառյալ), որը նրանց համար համարվում է եկամտային հարկի գծով վերջնական հարկային պարտավորություն, իսկ «Արտոնագրային վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հավելված 1-ի և</p>	Ընդունվել է

		<p>հավելված 2-ի ցանկերում ընդգրկված գործունեության տեսակների մասով եկամտային հարկ չի հաշվարկվում և չի վճարվում: Հաշվետու ժամանակաշրջանում միաժամանակ և (կամ) հաջորդաբար հարկման տարբեր համակարգերով գործունեություն իրականացնելու դեպքում`</p> <p>1) հաստատագրված վճարների և (կամ) արտոնագրային վճարների օբյեկտ համարվող գործունեության տեսակներից ստացված (անհատ ձեռնարկատերերի համար` ստացման ենթակա) եկամուտները և այդ ժամանակահատվածին վերաբերող նվազեցումները, ինչպես նաև վճարված հաստատագրված վճարներն ու արտոնագրային վճարները հաշվի չեն առնվում հարկման ընդհանուր համակարգում գտնվող գործունեության տեսակների մասով հարկվող եկամուտը որոշելիս,</p> <p>2) հարկման ընդհանուր համակարգում գտնվող, ինչպես նաև հաստատագրված վճարների և (կամ) արտոնագրային վճարների օբյեկտ համարվող գործունեության տեսակների մասով անհատ ձեռնարկատերը վարում է եկամուտների և նվազեցումների առանձնացված հաշվառում (ըստ հարկման համակարգերի), իսկ ժամանակաշրջանի ծախսերը (որոնք ըստ հարկման համակարգերի հնարավոր չէ առանձնացնել) բաշխվում են` ելնելով ընդհանուր համախառն եկամտի մեջ հարկման տարբեր համակարգերում գտնվող գործունեության տեսակներից ստացված (ստացվող) եկամուտների տեսակարար կշիռներից (ըստ հարկման համակարգերի համախառն եկամուտների և նվազեցումների առանձնացված հաշվառում չվարելու դեպքում դրանց մեծությունը կարող է որոշվել «Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 22-րդ հոդվածով սահմանված կարգով):»:</p>	
47.	ՀՀ կառավարություն	Առաջարկում ենք նախագծի 9-րդ հոդվածով վերախմբագրվող` օրենքի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ ենթակետից հանել «և այլ պասիվ եկամուտներից (բացի փոխադրման (ֆրախտի) դիմաց ստացված եկամուտներից)» բառերը, իսկ 3-րդ ենթակետում «այլ եկամուտներից» բառերը փոխարինել «այլ հարկվող եկամուտներից» բառերով:	Ընդունվել է
48.	ՀՀ կառավարություն	Առաջարկում ենք նախագծի 10-րդ հոդվածի 1-ին ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «1) 1-ին մասի երկրորդ պարբերությունից հանել «ծրագրեր իրականացնող» բառերը, իսկ «ծրագիր իրականացնող» բառերը փոխարինել «այլ» բառով.»:	Ընդունվել է
49.	ՀՀ կառավարություն	Առաջարկում ենք նախագծի 10-րդ հոդվածում լրացնել նոր` 3-րդ ենթակետ` հստակեցնելու համար այն դեպքերը, երբ եկամուտներ վճարողը չի հանդիսանում հարկային գործակալ, ներառյալ այն դեպքերը, երբ վճարվող եկամուտները չեն համարվում բազային եկամտի տարր:	Ընդունվել է
50.	ՀՀ կառավարություն	Առաջարկում ենք նախագծի 11-րդ հոդվածի 2-րդ ենթակետով վերախմբագրվող` օրենքի 13-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին ենթակետում	Ընդունվել է

		«վայրի հասցե» բառերը փոխարինել «վայրը» բառով:	
51.	ՀՀ կառավարություն	Առաջարկում ենք նախագծի 14-րդ հոդվածի 4-րդ ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «4) 9-րդ մասը ուժը կորցրած ճանաչել:»:	Ընդունվել է
52.	ՀՀ կառավարություն	Առաջարկվում է նախագծի 18-րդ հոդվածում «հարկային մարմնի կողմից» բառերը փոխարինել «լիազոր մարմնի կողմից» բառերով:	Ընդունվել է
53.	Հ.Հակոբյան /024 ընտրատարածք/ Խ. Հարությունյան /128 ընտրատարածք/ Ա.Մխիթարյան /077 ընտրատարածք/ Վ.Մարկոսյան /014 ընտրատարածք/ Ռ.Հովսեփյան /006 ընտրատարածք/	Առաջարկվում է նախագծի 19-րդ հոդվածի 2-րդ ենթակետում «3-րդ մասով» բառերը փոխարինել «3-5-րդ մասերով» բառերով՝ նախագծի 19-րդ հոդվածի 2-րդ ենթակետը լրացնելով հետևյալ բովանդակությամբ նոր պարբերություններով. «4. Մինչև 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ը աշխատանքային պայմանագիրը լուծվելու և վարձու աշխատողի հետ վերջնահաշվարկի գումարները 2013 թվականի ընթացքում վճարվելու դեպքում այդ գումարների նկատմամբ հարկերը և (կամ) պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարները հաշվարկվում են մինչև 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ը գործող օրենքներին համապատասխան: 5. Մինչև սույն օրենքի 25-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված կարգի սահմանումը, բայց ոչ ուշ, քան մինչև 2013 թվականի հուլիսի 1-ը, սույն օրենքի 25-րդ հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված չափերով եկամտային հարկի գումարները հաշվարկվում են մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը գործող կարգով աշխատողի աշխատանքի ընդունումը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով չձևակերպելու փաստն արձանագրելու դեպքերում:»:	Ընդունվել է
54.	Գ.Նուշիկյան /010 ընտրատարածք/	Նախագծի 6-րդ հոդվածի նախաբանում «8.1-րդ» գրառումը փոխարինել «8.1-ին» գրառմամբ:	Ընդունվել է
55.	Գ.Նուշիկյան /010 ընտրատարածք/	Նախագծից ընդհանրապես հանել 6-րդ հոդվածը:	Չի ընդունվել: Նախագծի 6-րդ հոդվածով «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացվող նոր՝ 8.1-րդ հոդվածով առաջարկվող մոտեցումները ներկայումս ամրագրված են «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածով: Ինչ վերաբերում է ֆիզիկական անձի՝ անշարժ գույքի օտարումից ստացվող եկամտի հարկմանը, ապա հայտնում ենք, որ այն դեպքում, երբ ֆիզիկական անձն իր գույքը վաճառում է հարկային գործակալ հանդիսացող սուբյեկտին, ապա գույքի օտարումից ստացվող եկամուտները ենթակա են

			<p>Եկամտահարկով հարկման (հիմք՝ «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդված, 5-րդ մաս):</p> <p>Ինչ վերաբերում է գրավադրված գույքի օտարումից ստացվող եկամուտների՝ եկամտային հարկով հարկմանը, ապա հայտնում ենք, որ նախագծի համաձայն, եկամտային հարկով հարկվելու է ոչ թե գրավադրված գույքի օտարումից ստացվող ամբողջ եկամուտը, այլ այդ եկամտի և գրավատուի ունեցած վարկային պարտավորության տարբերությունը, ինչն արդեն իսկ հարկման արտոնյալ պայմաններ է նախատեսում գրավատուի համար:</p>
56.	ՀՀ կառավարություն	Ավելացնել նոր հոդված, որով կսահմանվի օրենքի ուժի մեջ մտնելու ժամկետը:	Ընդունվել է
Այլ առաջարկություններ			
57.	Հ.Հակոբյան ընտրատարածք/	/024 Փաթեթը լրացնել «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով	Ընդունվել է
58.	Հ.Հակոբյան ընտրատարածք/	/024 Փաթեթը լրացնել «ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով	Ընդունվել է